GAZETA POLSKA

Prenumerata w miéjscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

№ RO 111.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 25 Kwietnia 1829 roku w Sobotę.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Giełda Warszawska dnia 24 Kwietnia 1829 r.

Wexle.	żądano		płacono	
Amszterdam 250 z. h. 2 mies.	—	—	—	—
Berlin 100 tal. 2 mies.	602	—	600	—
Z krot. ter.	—	—	—	—
Gdańsk 100 tal. 2 mies.	600	—	—	—
z krot: ter:	—	—	—	—
Hamburg, 300 Mk. 2 mies.	904	—	900	—
Lipsk 100 tal. 1 mies.	—	—	—	—
Londyn, 1. l. szter. 3 mies.	41	15	—	—
Moskwa 100 r. b. 1 mies.	—	—	179	7½
Petersburg ditto 2 mies.	—	—	179	10
Paryż, 300 fran. 2 mies.	486	—	484	—
Wiedeń, 150 zł. reń. 2 mies.	618	—	615	
Wrocław, 100 tal. 2 mies.	604			

Gotowe pieniądze	żądano		płacono	
Złoto Polskie za 100 zło. .	—	—	—	—
Imperjały ros.	—	—	—	—
Dukaty Hol. nowe 1 sztuka	20	—	—	—
ditto stare. ważne .	—	—	—	—
ditto na passir. . . .	—	—	—	—
ditto austrjackie. . . .	—	—	—	—
Frydrychsdory.	—	—	—	—
Pruski kurant	—	—	—	—
ditto bilety kassowe .	—	—	—	—
Assygna. Ros.	—	—	—	—
Bilety bankowe austrjackie.	—	—	—	—
Einlesung Szeiny ditto .	—	—	—	—
Listy zastawne, ...	89	10	88	15

Papiery.	żądano		płacono	
Obligacje udziałowe po zł. 300	328	—	324	—
ditto ditto w partyach. .	322	—	—	—
Assekuracje skarb: . . .	—	—	—	—
Obligacje pragskie . . .	—	—	—	—
Dow: k. centr. likwidacyjnéj.	36	—	35	—
ditto ditto za żold. . .	—	—	—	—
ditto ditto za inne. . .	—	—	—	—
Zapisy drogowe.	—	—	—	—
Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—	—	—
ditto ditto w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w Hamb. Cert.	—	—	—	—
ditto ditto w Poz. Ansl.	—	—	—	—

GDAŃSK. — *dnia 20 kwietnia.* — W upłynionym tygodniu przedano tylko 20 łasztów 103 do 104 funtowego jęczmienia po 150 Fl. rachując na łaszt 56 ½ szefli, (po 11 ¼ złp. za korzec), oraz 20 łasz. żyta po 180 Fl. (po 13 ½ złp. za korz.) Układano się wprawdzie o kupno, ale żaden układ nie przyszedł do skutku, jak się zdaje z téj przyczyny, że kupujący ociągają się do nowych dowozów zboża.

Onegdaj wieczorem odebraliśmy dwie razem poczty lond. z dnia 7 i 10 t. m., ale z obydwóch nic ważnego nie dowiadujemy się. Chociaż na targi londyńskie bardzo mało dowożą ciągle krajowéj pszenicy, na obcą było jednak nie wielu ochotników i tylko w najlepszém ziarnie kupowano ją. Ceny trzymają się w jednakowéj wysokości; o targach innych miast nie masz nic do powiedzenia, bo te zawsze stosują się ściśle do targu londyńskiego.

Doniesienia z Francji są stale pomyślne; ceny średnie po departamentach, jako to: w Paryżu, Havres, Rouen i innych, podniosły się np. w Paryżu w ciągu tego miesiąca o 30 cent., w Havre w ostatnich dniach czternastu o 1 do 1 ½ fr. na hektolitrze.

W Hollandji zboże idzie w górę, bo dotąd jeszcze zakupują tam do Francji, a szczególniéj poszukują czerwonéj wagę trzymającéj pszenicy. Żyto dobrze także płaci.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W uzupełnieniu art: 87. prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra Swojczany z przyległościami w powiecie i obwodzie miechowskim parafii Tczyca w województwie krakowskiém położone, na satysfakcją należności procentowych towarzystwu kredytowemu za dwie raty czerwcową i grudniową 1828 r. zalegających w trzechletnią dzierżawę przez publiczną licytacją wypuszczone zostaną, poczynając od dnia 24 czerwca 1829 r. w tymże samym miesiącu roku 1832 skończyć się mającą. Licytacja odbywać się będzie w Kielcach w biórze dyrekcji szczegółowéj przy ulicy Konstantego Nr. 391. w dniu 16 czerwca 1829 r.

Główniejsze warunki do licytacji.

a) Utrzymujący się przy dzierżawie obowiązany będzie bez żądania zwrotu ponosić opłaty do gruntu przywiązane w myśl art. 41. prawa hypotecznego, tudzież ciężary wieczyste w ślad art. 44. tegoż prawa pierwszeństwo przed towarzystwem kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożenie zaraz w następnym dniu dla towarzystwa gotowizną po przybiciu i utrzymaniu się przy dzierżawie całkowitéj zaległości z kosztami i procentami w ilości złp. 1741 gr. 11. przez przybliżenie wyrachowanemi.

c) Przyjęcie obowiązku dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę złp. 1308, gr. 6 w terminach prawem wskazanych, poczynając od dnia 1 czerwca r. b.

d) Oddanie dóbr po wyjściu z dzierżawy w takim stanie, w jakim je dzierżawca zastaje i obejmuje.

e) Zrzeczenie się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakiekolwiek bąć nakłady gruntowe tudzież za nieodebranie dóbr w przyzwoitym stanie, bąć z jakiegokolwiek innego tytułu.

O stanie tych dóbr i dalszych warunkach każdy interessent w biórze dyrekcji szczegółowéj poinformować się może.

Nakoniec dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat towarzystwu przypadłych, poddaje się exekucji administracyjnéj towarzystwa, i wszystkie spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie do sądów iść mają, lecz rozstrzygane będą w drodze administracyjnéj przez władze towarzystwa. — Kielce dnia 17 marca 1829 roku. — (podpisano) Prezes A. *Suchecki.* — Za pisarza *Sękowski.*

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W uskutecznieniu art. 87. prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém, podaje do wiadomości, iż dobra Nieznanowice w powiecie i obwodzie kieleckim położone, na satysfakcją należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę drugą 1828 r. przypadających, wypuszczone będą przez publiczną licytację w trzechletnią dzierżawę, od dnia 24 czerwca r. b. do dnia i miesiąca tegoż, 1832 roku. Licytacja odbywać się będzie w dniu 24 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcji szczegółowéj, przy ulicy Konstantego, pod Nr 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następujące. Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie:

a) Ponosić bez żądania zwrotu opłaty do gruntu wślad art. 41. prawa hypotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste w myśl art. 44 prawa tegoż pierwszeństwo przed towarzystwém kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożyć gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybiciu, całkowitą zaległość z kosztami i procentami w ilości złp. 7457 gr. 22.

c) Przyjąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych, w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę 13,379 gr. 18.

d) Oddać dobra po wyjściu dzierżawy w takim stanie w jakim je dzierżawca obejmuje.

e) Zrzec się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakie bądź kolwiek nakłady gruntowe z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie, lub z jakiego bądź innego tytułu.

f. Wrazie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucji administracyjnéj towarzystwa i spory mogące wyniknąć z tytułu dzierżawy, nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, oraz ilości ciężarów wieczystych, i opłat uprzywilejowanych, tak zaległych, jako i bieżących, interessenci w biórze dyrekcyj przed terminem licytacyi wiadomość powziąść będą mogli. — Kielce dnia 31 marca 1829. r. — (podpisano) Prezes A. *Suchecki.* — Za pisarza *Sękowski.*

— *Uwiadomienie.* — Na dobrach Chorzenicach w powiecie radomskim położonych, zapisaną została kaucja za Mikołajem Basińskim rejentem powiatu częstochowskiego wówczas pisarzem aktowym i konserwatorem hypotek tegoż powiatu, kaucja w ilości 13,000 złp. to jest 10,000 złp. jako pisarzem aktowym, zaś 3,000 złp. jako konserwatorem hypotek; o extabulacją więc piérwszéj 10,000 złp. przedsięwziął działanie i dla tego zawiadamia niniejszém, iż jeżeli w przeciągu trzech miesięcy od daty dzisiejszéj nikt się z pretensjami nie zgłosi do tegoż Basińskiego, kaucja wyżéj wyrażona złp. 10,000 extabulowaną zostanie. — Uwiadomienie to czyni się stosownie do wyroku trybunału cywil. wojewódz. kaliskiego d. 16 kwietnia 1828 r. zapadłego. — Kalisz d. 16 kwietnia 1829 r. Imieniem Mikołaja Basińskiego: Andrzéj *Frydrych* patron przy T. C. W. K.

— *Uwiadomienie.* — Na dobrach Walenczowie i Hucie w powiecie częstochowskim położonych zapisaną została za Kajetanem Paszkowskim jako komornikiem przy sądzie pokoju powiatu częstochowskiego kaucja, która extabulowaną zostanie, jeżeli w przeciągu trzech miesięcy od daty dzisiejszéj nikt się nie zgłosi z pretensjami do tegoż Paszkowskiego jako komornika wspomnionego powiatu. — Uwiadomienie to czyni się stosownie do wyroku trybunału cywilnego wojewódz. kaliskiego dnia 29 sierp. 1823 r. zapadłego. — Kalisz d. 27 marca 1829 r. — Imieniem Kajetana Paszkowskiego: Józef *Łojewski.*

— *Uwiadomienie.* — Na dobrach Chorzenicach w powiecie radomskim położonych zapisaną została za Mikołajem Basińskim rejentem ptu częstochowskiego a byłym konserwatorem hypotek tegoż powiatu kaucja w ilości 13000 złp. to jest 10,000 złp. jako rejentem, zaś 3000 złp. jako konserwatorem hypotek; o extabulacją piérwszéj 10000 złp. sam Basiński przedsięwziął działanie, o extabulacją drugiéj 3000 złp. działa posiadacz tych dóbr Michał Gordon, i zawiadomia niniejszém: iż jeżeli w przeciągu trzech miesięcy od daty dzisiejszéj nikt się nie zgłosi z pretensjami do tegoż Mikołaja Basińskiego jako konserwatora hypotek wspomnionego powiatu, kaucja wyżéj wyrażona złp. 3000 extabulowaną zostanie. Uwiadomienie to czyni się stósownie do wyroku trybunału cywilnego województwa kaliskiego d. 8 kwietnia 1829 r. zapadłego. — Kalisz dnia 16 kwietnia 1829 r. — Imieniem Michała Gordona posiadacza dóbr Chorzenic. — Józef *Łojewski* Patron przy T. C. W. K.

— *Uwiadomienie.* — Na dobrach Chorzenicach w powiecie radomskim położonych zapisaną została kaucja za zmarłym Józefem Leśniewskim pisarzem aktowym powiatu częstochowskiego w ilości 3000 złp. która extabulowaną zostanie, jeżeli w przeciągu trzech miesięcy od daty dzisiejszéj nikt się nie zgłosi z pretensjami do tegoż Józefa Leśniewskiego jako pisarza aktowego wspomnionego powiatu. — Uwiadomienie to czyni się stosownie do wyroku trybunału cywil. wdtwa kaliskiego d. 8 kwietnia 1829 r. zapadłego. — Kalisz d. 16 kwietnia 1829 r. — Imieniem Michała Gordona posiadacza dóbr Chorzenic. — Józef *Łojewski* P. przy T. C. W. K.

— Pan Nowakowski wystąpił zaonegdaj na teatrze narodowym w operze Cyrulik Sewilski, w roli Figara. Kilkakrotne oklaski licznego zgromadzenia widzów, przekonały, że i w operze może przyjemnie zajmować publiczność. Rola Figara wiele i rozmaitego rodzaju gry wymagająca, jest trudna, a na pochwałę P. Nowakowskiego należy przyznać, że najtrudniéjsze sceny powiodły mu się zupełnie. Głos jego w śpiewie odznacza się przyjemnością, mocą, łatwością w przechodzeniu z wysokich tonów do niższych, a w śpiewie jego widoczna jest głęboka znajomość muzyki, zalety, których wszakże obok samej tego artysty gry wyuczonéj z gorliwém zamiłowaniem i poznaniem sztuki, nie można w równi stawiać. W mniéj stanowczych scenach uważali niektórzy, że gra Pana Nowakowskiego, przypominała role, których oddanie w czasie piérwszego wystąpienia powszechne zjednało mu oklaski, a których rodzaj od charakteru Cyrulika Sewilskiego wielce jest różny. Pośród wielu piękności, nie mogliśmy uważać na małe uchybienia, i pewni jesteśmy,

że artysta, pojmujący charakter roli, łatwo może ich uniknąć. Po ukończonéj reprezentacji wszyscy aktorowie wywołani zostali.

— W onegdajszym Kurjerze znajduje się list pisany do wydawcy z powodu niewłaściwości wywieszenia na Miodowéj ulicy, znaku, z obszernemi napisami w *języku francuzkim*, uwiadamiającemi publiczność stolicy naszéj, która nie jest francuzką, że w sklepie znajduje się do sprzedania musztarda i woda kolońska. Podobny list otrzymała także redakcja Gazety Polskiéj; nie możemy go udzielić w całości dla braku miejsca, ale dzieląc zupełnie zdanie korrespondenta umieszczamy z niego przynajmniéj wyjątek: «Przyznasz WPan, Mości Redaktorze, a z nim przyznają to zapewne wszyscy czytelnicy, że cudzoziemiec osiadający w kraju jakim i prowadzący w nim stały handel, poddaje się dobrowolnie pod prawa i zwyczaje nowéj swéj ojczyzny, a jeśli nie szczérze téj powinności ulega, powinien przynajmniéj pozornie uległość tę zachowywać, przez samą względność dla nowych spółobywateli. Szanować język, który jest główną cechą każdego narodu, należy zatém do jego obowiązków. Ale nie jestże to wzgarda dla języka krajowego zastępować go cudzoziemskiemi wyrazami na znaku, który codziennie przed oczy tysięcy ludzi jest wystawiony, który zachęca do zapominania o własnéj mowie, zmusza do obeznawania się z obczyzną, przekonywa, że nowy krajowiec nie przestał być cudzoziemcem, że narzuca niejako swój język i zewnętrzność miasta niebacznie przecudzoziemcza. I w Londynie osiadają cudzoziemcy, ale pewnie żaden nie ośmieli się uwiadomiać Anglików o swoim przemyśle w języku nieangielskim. Prawda, że Anglicy karcą podobne zboczenia.... etc.

— Most drugi na galarach przy ulicy Spadek, niemal wprost Żoliborza, został dziś ukończony. Długość jego wynosi przeszło 700 kroków. Jestto nowa dla stolicy i mieszkańców okolicznych dogodność, tym większa, iż droga do nowego mostu z obudwu brzegów niémia przykréj spadzistości.

— Pisma publiczne tak krajowe jak zagraniczne, donoszą o nowym wynalazku w Edymburgu, to jest: o domku drewnianym przenośnym. Tymczasem od lat kilkunastu w okręgu krakowskim, panuje upowszechniony ten zwyczaj, że na targach i na jarmarkach, można podobne gotowe domki drewniane, i to za pomierną cenę nabywać, które niebawem w miejsce żądane odwożą i podług znaków składają, tak, że w oka mgnieniu i bez zachodu dom stawa. Ostatnią razą widziano je na jarmarku w Liszkach. (z G. Kr.)

— Dziś zrana ciepła stopni 4. — Wczoraj w południe 11.

ANGLJA. — *Z Londynu dnia* 13 *kwietnia.* — Kommissja z lorda kanclerza, hrabiego Bathurst i lorda Ellenborough złożona, uwiadomiła w dniu dzisiejszym izbę wyższą, że król J. sankcjonował, tak bil katolicki, jak bil ograniczający prawo wyborów w Irlandji.

— Podług ostatnich wiadomości z Nowego - Jorku, które dochodzą do dnia 10go marca, nowy prezydent Zjedn. Krajów Ameryki północ. zebrał następujący skład ministerjum na czas urzędowania swojego. Sekretarzem stanu został P. Martin van Buren; sekretarzem do wydziału skarbowego P. Sam. D. Jngham; jeneralnym dyrektorem poczt P. John Maclean; sekretarzem do wydziału wojny P. John H. Eaton; sekretarzem do wydziału marynarki P. John Branch; jeneralnym prokuratorem P. John Macpherson Berrier.

— Zapewniają że pełnomocnicy trzech dworów ułożyli się względem nowych granic Grecji, w skutku czego granice te Attykę obejmować i do Termopilów dochodzić będą.

— W Anglji wynaleziono machinę parową, która sama kurze i gęsie jaja wysiada.

— Mówią, że Walter Scott ma zamiar ożenić się powtórnie. —

— W Liwerpoolu wynaleziono zamki, które gdyby niewiadomy ich maszynerji otwierał, wydają hałas trąb i kotłów.

TURCJA. — *Z Galaczu dnia* 24 *marca.* — Wojsko rossyjskie zaczyna opuszczać swoje stanowiska zimowe; całe Multany są w poruszeniu, gościńce napełnione wojskiem wszelkiéj broni, artyllerją i wozami. Wnosząc z zamierzonych marszów w etapowych, główne punkta tych poruszeń są: Isakczy, Hirsowa i Silistrja, atoli Szumla będzie zapewne najważniéjszym punktem działań głównego wojska. Słychać że hr. Diebietsch jenerał naczelny, za dni kilka uda się z Jass z wyborem wojska pod Szumlę. Plan ten tymprędzéj tego roku wykonanym być może, że lewe skrzydło zasłonione jest stanowiskami, których Rossjanie we wschodniéj Bulgarji aż ku Warnie mężnie bronili przeciw kilkakrotnym napadom Turków. Entuzjazm officerów w walce gdzie idzie o sławę, zapał żołnierza który tę wojnę uważa poniekąd za religijną, powiększéj części świeże konie tak jazdy jako i artyllerji, nakoniec piękna muzyka pułków; wszystko to wzbudza podziwienie patrzących na pochód tego wojska. (K. H.)

WIADOMOSCI NAUKOWE.

Ustęp nadesłany, w przedmiocie wykazania rodowodu Kopernika wyjęty z dzieła dotąd drukiem nieogłoszonego.

Zanim przyidą wieki, które utworzą bezstronność: że każdy naród, jeden drugiemu na jego chlubę ręką Twórcy na widokrąg świata rzucone zdarzenia świetne, powróci, i własnością być jego rzeczywistą przyzna, poczytałem za obowiązek radowitość Kopernik co pierwszy odkrył tajniki Twórcy, i los światom przeznaczył, wykazać; i objaśnić cudzoziemców z ich uprzedzeniem, którzy ten świetny wypadek imie Polaków uwieczniający, jako w rodzie swoim zdarzony przypisują; przez rozbiór samego nazwiska »*Kopernik.*"

Za granicę kilkunastu wieków, gdy się z naszem badaniem przeniesiemy, znachodzimy w starożytnościach ludów, z przekonania wiadomość: że każdy naród pobudzony potrzebą, dla członków jego społeczność składających, właściwe sobie tworzył imiona; że następnie w biegnących latach przybierał odpowiednie okolicznościom i położeniu nazwiska; dostrzegamy, że tak do utworzenia nowych imion, jako i nazwisk, udawszy się do mowy rodowitéj, usiłował w rozlicznym względzie, swoje ku dobru ogólnemu zmierzające, wykazać zapędy. Tam to nadto widzimy, że imiona i nazwiska, każdy lud za najszacowniejszy z pomiędzy innych swego rodu własności skarbiec, uważał, i gdy był obce przybrać naglony, nie tak rychło od używania imion rodowitych odstąpił. Nazwiska zaś, jako jedyną cechę swéj narodowości, najdalszemu przekazywał potomstwu.

Cecha więc ta, nazwisko zwana, każdego człowieka w całém jego życiu nieodstępny towarzysz, jest to przymiot, za wspomnieniem którego, gdy nie już istność jego, ale gdy i prochy znikają, człowiek zmartwych powstaje; powinna na siebie dla wykazania jakiéj osob

rodu, zwracać uwagę. Słusznie i sprawiedliwie P. Salverte w dziele » Noms d'hommes f. 3." wyrzekł »notre nome propre c'est nous mèmes" tak jest, zdanie takowe jest rzeczywiste, bo na głębobiéj każdego ludu starożytnych dziejów znajomości, wspiéra się. Dla bliższego przekonania się o téj prawdzie, a razem dla wykazania, że Kopernik jest nasz rodak, że jest Sławianin, że nie jest Niemiec, przebieżmy naszego rodu co do użycia nazwisk, starożytności.

Gałęź rodzaju ludzkiego pod nazwiskiem Sławian znana, jak dziejopis o mianach wykazał, jednych i tychże samych do rozróżnienia osób, używała imion. Równie dzieci u Dalmatów, Serbljan, jako też Obotrytów, Połabów, Pomorzan, Rugian; równie i jednych imion Czesi, Polacy, Morawianie, co Rusniacy i Russowie używali. Te pomyślne i przyjazne dla rodu naszego wieki, odmiennemi w późniejszych czasach się okazały; następnie bowiem przez wpływ innych okoliczności, odpowiednio położeniu, każdy wydział Sławian, różne i nie jedności cechą oznaczone, tworzył nazwiska.

Dziejopis tenże, zakreślił nam przyczyny i zasady, na podstawie których, i dla czego pokolenie każde odmiennego dla ukończania nazwisk swoich, uchwyciło się sposobu, w nim z rzeczywistością zgodne zdobyliśmy przekonanie; że zrodził się zwyczaj z pomiędzy innych licznie powstających nazwisk, odznaczający u Polaków, Czechów, Morawian, zakończania nazwisk na *ski*, *dzki*, *cki*, u Rossjan, a szczególniéj Nowogrodzian, i im przyległych pokoleń na *ów*, *ew*, *in*, *an*, u Rusinów, Serbian, Chrobatow na *icz*, u Dalmatów, Bulgarów, Rakuzanów, Słowaków na *ich*, u Polabów Obotrytów, Pomorzan, Rugian na *ek*, *ik nik*. Dowiedzieliśmy się tamże, jak w wieku dwunastym, i trzynastym na widokrąg świata wystąpiły nazwiska Sławian częstokroć z jednych wyrażeń, *w znaczeniu* złożone; li tylko ukończeniem różniące się; a między innemi od imion pochodne, i jedne z najpiękniejszych, jako to: Stanisławski, Bogdański, Władysławski, Stanisławlew, Bochdanów, Władysławlew, Stanisławlewicz, Władylewicz, Bogdanowicz, Stanisławich, Wladich, Bogdanich, Władyk, Stanik, Bogdanik. W końcu tam było wykazaném, że ród nasz pokochał te wielkie odróżnienia się od innych ludów, cechy, i wiecznemi chciał je mieć w odradzającém się potomstwie. Nie ma na teraz w rodzie naszym podobnych, jakimi byli: Białostocki, Dobracki z których zmieniwszy wiarę, pierwszy Weis, drugi Gutteler nazwisko przybrał. Gdzie przynależy, wyliczonemi były szeregi tych nieocenionych narodowitości oznak, oraz wymieniono, o ile jedne pokolenia co do użycia nazwisk z drugiemi połączyły się. W miejscu tém przeto pozostaje, udowodnić pochód nazwiska *Kopernik*. Przodkowie nasi tworząc nazwiska, zwykle wyrażenia przymiotne, dodawali mianom przez siebie noszonym, lub do rzeczy w umyśle tworzonych, albo w końcu do przezwisk rozlicznych dla zaspokojenia potrzeb przyswojonym roślinom. Tym to popędem, innym swym pobratyńcom odpowiednym, przejęte były i ludy od Odry aż po za Elbą okolice zasiedlający *Sławoserbowie* zwani, którzy do swego zwyczaju zakończania imion na *nik*, *ik* zastosowawszy się, tworzyli swoje nazwiska; jeszcze dotąd licznie w rozmaitym sposobie istnące, które czas i cudzoziemcy nie wygładzili, a pomiędzy innemi wielu, dla czynu i dzieł tych, co je nosili, zasługują na wymienienie, jako: Sławnik Ojciec S. Wojciecha. Z tegoczesnych Stächlik Jeślik, Pilaryk kaznodzieja w Siennicy, Korczyk, uczeni w krainie Słowaków. Daléj Bazylik, Pietrzyk, Farnik czyli Parnik, Nowak, Nowik, Radzik, Radik, Sołtyk, Swotlik czyli Swiatlik, Teślik czyli Cieślik, Wodnik, Wężyk, Solaryk, Sienik od słowa siać, nasienie, sianie, sienie, Sienik, Wilczek, Wilczyk, Zaradnik, Polak, Polik, i w końcu sam, wielce szanowny dziejów literatury i języka Sławian autor Szaffaryk, z którego, nazwiska powyższe są wypisane. Otóż z ukończania nazwisk poznajemy być rodakiem *Kopernika*. Szczególniéj też tém dokładniéj jednego brzmienia nazwiska, jedność rodu jego pokazują, a mianowicie: Sławnik, Sokolnik, Wodnik, Sienik, Zaradnik, Górnik, Kokolnik, Lesnik (Lessing). W końcu sam wyraz koper, co przezwisko rośliny ogrodowéj za jego wysłowieniem, każdemu Sławianowi przypomina, popiera Polaków twierdzenie; któryto wyraz u wszystkich pokoleń sławiańskich nieodmiennie rośliny ogrodowéj znaczenie zatrzymał. Tym sposobem już zapewne, a nawet cudzoziemiec inne powziął przekonanie o twierdzeniach swych rodaków, ale nie koniec na tych dowodach; wiadomo nam, że Sławianie przybrali różne ukończenia w nazwiskach, ale często wyrazy jednoznaczne, jako przez jeden lud u wszystkich, mniéj lub więcéj, pokoleń, zostawały do nazwisk użyte. Zastanówmy się tu na moment z rozwagą badawczą; nazwisko u Sławoserbów Nowik w Polsce brzmi Nowicki, w Rossji Nowików, u innych pokoleń Nowich, Nowakowicz, Sołtyk, Sołtyków, Sołtykowicz, Górnik, Górniczejew, Gornicki, Sienik, Sienicki, Sieników, Sienkiewicz, i w téj chwili przenieśmy badania nasze do nazwiska «*Kopernik*» Znajdujemy i temu nazwisku podobne w różnych pokoleniach liczne przezwiska w rozmaitym sposobie utworzone, do dziś istnące, jako to: Kopernicki, Koperski, Koprów, Kopriew, Koprich, Kopernich, Koprownicki, Koprowski, Koprowicz; tak więc żadnéj nie ulega wątpliwości, biorąc w rozbiorze samo nazwisko *Kopernik*, na dowód naszego ziomka. Już tegoż samego są przekonania nawet cudzoziemcy, którzy nie uprzedzeniem płonném, lecz starożytności naszych znajomością, będąc powodowani, powracają pod względem nazwiska nam wydzieranego *Kopernika*, na dowód czego słowa P. Samuela Grossera Rektora Jarlieżu (Görlitz) w dziele pod tytułem: »Lausitzer Merkwürdigkeiten» przytaczam» Von den Slavischen Nationen sind bis diese Stunde uralte adelige Geschlechter in Teutschland vorhanden, alle können leicht aus der Endung *itz*, *ik*, *nik*, *ew*, *u. s. w.* und der Bedeutung ihrer Geschlechtsnamen erkannt werden. Gesch: der Slaw. Spr. und Liter. Szaf. f. 481 przepis 2» Ten moj ustęp jeżeliby trafił do przekonania, Panu S.... który ogłosił opisem życia wiecznéj pamięci *Kopernika* zająć się, postanowiłem przesłać: lecz gdy z listów Polaka w Paryżu bawiącego pod Nro 65 f. 284 w Gazecie Polskiéj umieszczonych, dowiedziałem się, że pod litt. c w dykcjonarzu sławnych ludzi w roku bieżącym wyszłym, nasz ziomek *Kopernik*, jako cudzoziemiec jest zapisany, przeto podaję ten wyjątek do pism publicznych, z tą prośbą, aby autor rzeczonych listów, który zapewne Gazetę Polską czyta, takowy ustęp, dla przekonania bliższego tegoczesnych pisarzy, zanim Pana S.... dzieło wyjdzie, w pismach perjodycznych zagranicznych, umieścił.

W.

Wczoraj wyciągnięto z koła następujące Numera: 71. 61. 70. 66. 12.

Do dzisiejszego Numeru Gazety Polskiéj dołącza się dodatek.

DODATEK

do Nru 111. Gazety Polskiéj z Roku 1829.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W dopełnieniu art. 87. prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém podaje do wiadomości, iż dobra Stręgoborzyce w obwodzie miechowskim powiecie krakowskim położone, na satysfakcją należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę drugą roku 1828 przypadających, wypuszczone będą przez publiczną licytacją w trzechletnią dzierżawę od 24 czerwca r. b. do dnia i miesiąca tegoż 1832 roku. Licytacja odbywać się będzie w dniu 17 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcji szczegółowéj przy ulicy Konstantego pod Nrem 391.

Główniejsze warunki dzierżawy są następujące. Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie:

a) Ponosić bez żadnego zwrotu opłaty do gruntu wślad art 41. prawa hypotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste w myśl art. 44. tegoż prawa, pierwszeństwo przed towarzystwem kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożyć gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybiciu, całkowitą zaległość z kosztami i procentami w ilości złp. 1720 gr. 12.

c) Przyjąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych, w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę złp. 2597. gr. 24.

d) Oddać dobra o wyjściu dzierżawy w takim stanie w jakim je dzierżawca obejmuje.

e) Zrzec się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakiekolwiekbąć nakłady gruntowe z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie, lub z jakiego bąć kolwiek innego tytułu.

f. W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucji administracyjnéj towarzystwa, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, oraz ilości ciężarów wieczystych, opłat uprzywilejowych tak zaległych jako i bieżących, interessenci w biórze dyrekcyj przed terminem licytacji wiadomość powziąść będą mogli. — Kielce dnia 1. kwietnia 1829 r. — (podpisano) Prezes A. *Suchecki*. — Za pisarza *Sękowski*.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W dopełnieniu art. 87 prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém, podaje do wiadomości iż dobra Zagorzyce w powiecie szkalbmierskim, obwodzie miechowskim położone, na satysfakcją należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę piérwszą i drugą 1828 r. przypadających, wypuszczone będą przez publiczną licytacją w trzechletnią dzierżawę od dnia 24 czerwca r. b. do dnia i miesiąca tegoż roku 1832; licytacja odbywać się będzie w dniu 12 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcji szczegółowéj przy ulicy Konstantego pod Nro 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następujące. Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie:

a) Ponosić bez żądania zwrotu, opłaty do gruntu wślad art. 41 prawa hypotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste w myśl art. 44 tegoż prawa piérwszeństwo przed towarzystwem kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożyć gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość z kosztami i procentami w ilości złp. 2,366 gr. 2.

c) Przyjąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę 2,430 złp. gr. 12.

d) Oddać dobra po wyjściu dzierżawy w takim stanie w jakim je dzierżawca obejmuje.

e) Zrzec się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakie bąć kolwiek nakłady gruntowe z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z jakiego bąć innego tytułu.

f) Wrazie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucji administracyjnéj towarzystwa i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, oraz ilości ciężarów wieczystych i opłat uprzywilejowanych tak zaległych jako i bieżących, interessenci w biórze dyrekcji przed terminem licytacji wiadomość powziąść będą mogli. — Kielce dnia 27 marca 1829 r. — (Podpisano) Prezes A. *Suchecki*. — Za pisarza *Sękowski*.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W dopełnieniu art. 87 prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra Marzęcin w powiecie i obwodzie stopnickim położone, na satysfakcją należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę piérwszą i drugą 1828 r. zalegających, wypuszczone będą przez publiczną licytacją w

trzechletnią dzierżawę od dnia 24 czerwca 1829 r. do dnia 1 miesiąca tegoż, r. 1832; licytacja odbywać się będzie w dniu 15 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcji szczegółowej przy ulicy Konstantego pod Nro 391.

Główniejsze warunki licytacji są następujące. Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie:

a) Ponosić bez żądania zwrotu opłaty do gruntu wśląd art. 41 prawa hypotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste w myśl art. 44 tegoż prawa pierwszeństwo przed towarzystwem kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożyć gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość z kosztami i procentami w ilości złp. 2,268 gr. 14.

c) Przyjąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę złp. 1,860.

d) Oddać dobra po wyjściu dzierżawy w takim stanie w jakim je dzierżawca obejmuje.

e) Zrzec się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakie bądź nakłady gruntowe tak z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie, lub z jakiego bądź innego tytułu.

f) Wrazie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucji administracyjnéj towarzystwa, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, oraz ilości ciężarów wieczystych i opłat uprzywilejowanych tak zaległych jako i bieżących, interessent w biórze dyrekcji dowiedzieć się może. — Kielce dnia 16 marca 1829 r. — (Podpi.) Prezes A. *Suchecki.* — *Za pisarza Sękowski.*

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W dopełnieniu art. 87 prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém, podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra Swiniary w obwodzie i powiecie stopnickim położone, na satysfakcją należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę piérwszą i drugą z. r. 1828 zalegających, wypuszczone zostaną przez publiczną licytacją w trzechletnią dzierżawę, od dnia 24 czerwca 1829 r. do dnia 1 miesiąca tegoż, 1832 r.; licytacja odbywać się będzie w dniu 13 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcji szczegółowéj przy ulicy Konstantego pod Nro 391.

Główniejsze warunki licytacji są następujące. Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie:

a) Ponosić bez żądania zwrotu opłaty wśląd art. 41 prawa hypotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste wśląd art. 44 tegoż prawa pierwszeństwo przed towarzystwem kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożyć gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość z kosztami i procentami w ilości złp. 1,678 gr. 18.

c) Przyjąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych, w dwóch półrocznych ratach summę złp. 2,238 gr. 6 wynoszących.

d) Oddać dobra przy wyjściu kontraktu dzierżawy w takim stanie, w jakim je dzierżawca obejmuje.

e) Zrzec się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakie bądź kolwiek nakłady gruntowe lub z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie, lub z jakiego bądź innego tytułu.

f) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucji administracyjnéj towarzystwa, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

O stanie dóbr, dalszych warunkach oraz ilości ciężarów wieczystych i opłat uprzywilejowanych tak zaległych jako i bieżących, interessent w biórze dyrekcji dowiedzieć się może. — Kielce dnia 16 marca 1829 r. — (Podpi.) Prezes A. *Suchecki.* — *Za pisarza Sękowski.*

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W dopełnieniu art. 87 prawa sejmowego o towarzystwie kredytowém ziemskiém, podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra Mrzygłód z wsiami Mrzygłódka, Papiernia, Niwki w powiecie lelowskim, Poręba Mrzygłodzka z wsiami Dzięgciarze, Krzemionda, Marciszów, Zawiercie Wielkie i Małe i Łośnice, w powiecie pileckim, obwodzie olkuskim województwie krakowskiém położone, na satysfakcją należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę piérwszą i drugą r. 1828 zalegających, wypuszczone zostaną przez publiczną licytacją w trzechletnią dzierżawę od dnia 24 czerwca r. 1829 do dnia 1 miesiąca tegoż, r. 1832; licytacja odbywać się będzie w dniu 19 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcji przy ulicy Konstantego pod Nro 391.

Główniejsze warunki licytacji są następujące. Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie:

a) Bez żądania zwrotu ponosić opłaty do gruntu wśląd art. 41. prawa hypotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste wśląd art. 44. tegoż prawa, pierwszeństwo przed towarzystwem kredytowém mające, oraz wszelkie ciężary do służby publicznéj przywiązane.

b) Złożyć gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość z kosztami i procentami w ilości 22,660 złp.

c) Przyjąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę złp. 24018 gr. 24.

d) Oddać dobra po wyjściu kontraktu dzierżawy w takim stanie, w jakim je dzierżawca obejmuje.

e) Zrzeczenie się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy, za jakie bądź nakłady gruntowe lub z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z jakiego bądź innego tytułu.

f) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych dzierżawca poddać się winien exekucji administracyjnéj, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy, nie przez sądy cywilne lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

O stanie dóbr i dalszych warunkach, oraz ilości ciężarów wieczystych i uprzywilejowanych tak zaległych iako i bieżących interessent w biórze dyrekcji dowiedzieć się może. — Kielce dnia 17 marca 1829 r. — (Podpi.) Prezes A. *Suchecki.* — Za pisarza *Sękowski.*